

Az év legszebb könnyűipari terméke az Újszegedi Kender-Lenszövőgyár futószőnyege

A Könnyűipari Minisztérium és az Iparművészeti Tanács minden évben pályázatot hirdet „Az év legszebb könnyűipari terméke” címmel. Az elmúlt esztendőben az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat is részt vett a pályázaton. Néhány nappal ezelőtt hirdették ki a fődíjat az eredményt, amely szerint az ország textilipari üzemei közül az újszegedi szövőgyár nyerte az első díjat. Az üzem modern pasztellszínű bútorkhoz vágó, sisáiból készült drapp, mintán nélküli, melfroztott futószőnyeggel vett részt a pályázaton; ezzel érte el az ország elismerését.

A díjnyertes szőnyeget a moszkvai nemzetközi kiállításon és a budapesti ipari vásáron is bemutatják.

Szovjet tudós mesterséges holdrendszert javasol a Föld körül távprognózisok készítéséhez

Pokrovskij professzor, szovjet tudós az Izvesztijja vasárnapi mellékletében azt javasolja, hogy küldjenek föl a Föld fölötti felső légkörbe mesterséges holdakat automatikusan működő műszerekkel. Ez a szputnyik-rendszer állandóan a Föld körül keringve adatszolgáltatásával lehetővé tenné a hosszútávú időjárás-prognózisokat. A professzor szerint kétféle szputnyikot kell felbocsátani erre a célra. Az egyik csoport általános adatokat szerezne a Nap és a Föld kisugárzásáról, a Föld fölött úszó felhőkről és egyéb adatokról, amelyek a légkör energetikai tulajdonságaira jellemzők. A szputnyikok másik csoportjának fő feladata a Nap részletes megfigyelése lenne. A szóban forgó szputnyikok felbocsátása lényegesen elősegítené, hogy megbízható hosszútávú időjárásprognózisokat készíthessünk körülbelül fél évre.

LAKODALMAS ASZTAL — pattogó ritmusok

Iól sikerült a szegedi vendéglátó vállalat terítési és cigányzene versenye

...Csendül a nóta, perdul a lány... — azaz csak perdulni volt, de most az egyszerű csak hallgatója lehetett a pattogó ritmusú talpalátnak. Mert ugyancsak jól húzták a csárdások, verbunkosokat vasárnap a Liget-vendéglőben megrendezett népi zenekarok versenyén. A zsűri értékelése mellett a jelenlévő vendégek nagy tetszése, tapsa is bizonyította, hogy

érdemes volt

ezt a versenyt megrendezni, színesíteni a Szegedi Szálló és Vendéglátóipari Vállalat programját. Nehéz dolga volt a zsűrinek, mert a versenyen résztvevő népi zenekarok minden tudásukat latba vetették a győzelemért, no meg a közönség szórakoztatásáért. Végül is a helyezési sorrend a következőképpen alakult: első helyezett Lakatos Géza Dankó-zenekara. Jutalomdíj 500 forint. Második helyezett az Alföldi Étterem Rácz Náci vezette zenekara — jutalom 400 forint. A harmadik díjat megosztották a Halászcseré és a Felsővárosi Étterem zenészei között. Az előbbi zenekart idős Lakatos Béla, az utóbbit pedig Kárpáti Mihály vezette.

A népi zenekarok versenyén egyidőben a másik teremben terítési versenyt is rendeztek a Szegedi Szálló és Vendéglátóipari Vállalat pincérei között. Itt aztán alkalma volt a versenyzőknek megmutatni, hogy milyen

gazdag a fantáziájuk

és mennyire ismerik szakmájuk csínját-bínját. A jelenlévők nagy érdeklődéssel nézték a szépen megterített, izléses asztalokat. A legnagyobb tetszést az Alföldi Étterem lakodalmi terítését keltette. Aranyvirágos külföldi porcelánnal, virággal izlésesen megterített házsmélyes asztal igazán pompás látvány volt és méltán érdemelte ki az első helyet. Nem maradt el a terítési versenyben a Bűbös Étterem két másodéves felszolgáló tanulója sem. Gábor István és Gavallér István úgynevezett névnap terítést készítettek, de olyan izlésesen és minden igényt kielégítően, hogy a szakma idősebb művelői is elismeréssel, a zsűri pedig a második díjjal adózott a két fiatalnak. A harmadik helyet itt is megosztották. A Tisza Étterem és a Halászcseré pincérei osztották a babérokat. A Tisza

Étterem felszolgálói úgynevezett

bankett-terítést

készítettek igen szép herendi készlettel, érdekes, izléses megoldással. A Halászcseré versenyzői sem mentek a szomszédokba a jó izlésért, ötletességért. Ok protokoll-terítést készítettek, külföldi vendégek fogadására alkalmasat. Szép asztalközéprést készítettek a hófehér asztalt a szép porcelán étkezőlet által szabadon hagyott helyeket vörös székfűvel díszítették.

A zenei naptár eseményei

Ifjúsági filharmoniai matiné

Beethoven jegyében állt a vasárnapi III. ifjúsági filharmoniai matiné. Másora — III. Leonóra-nyitány, hegedűverseny és a Hósi szimfónia (Eroica, op. 55.) — valóban megfelel az ifjúság-nevelés kettős céljának: a művészeti és a művelődési felkészítésnek és a nemes szórakoztatás példaként. Az előadás fénypontja a nagy Esz-dúr szimfónia volt, mind a vezénylő Vaszy Viktor, mind a Bartók Béla Filharmonikus Zenekar részéről. A karmesteri palca erőt, fegyelmet, a költői mondanivalót közvetítő formálást sugárzott a zenekar felé, amely a klasszikus muzsika átértékelésével, telken, a hangszínek sokféleségével varázsolta előlé a partitúrába foglalt jellemábrázolást. Sajnos, a tudománygyetem aulája akusztikai szempontból aligha felelhet meg a nagyzenekari hangzásnak, a terem nem bírja a szélsőségeket, főként a teljes zenekar fortéját, amelyet mértéktelenül feldúszaszt. Ezt a harsogó játékot kaptuk a Leonóra-nyitány himnikus zárószakaszában is. A szegedi zenészeket hallgatók népes tábora várja a régi Tisza-szálló most épülő hangversenytermét. A két zenekari szám között Kocsis Albert játszotta a hegedűversenyt, amelyben az előadó komoly hegedűs képességét állapíthattuk meg. E téren a fejlődés kétségtelen, de a beethoveni stílustól idegen a romantikus szabadság értelmezés, amely különösen az I. és II. tétel formáját bontotta meg. A

klasszikus előadás nemes hagyományát minden hangszeres csillogásnál előbbrevalók. A zenekar sem remekelt a kísérettel. Kocsis Albert Bach-rádása a stílus vonalán javított. Erdős János ismertette a műsorszámokat.

SZATMÁRI GÉZA

ÚJ ORSZÁG SZÜLETETT

Április 12.

Április 12-én Keresztes Mihály, a kormány megbízottja jelentést írt az ország délvideki területein végrehajtott földreformmal kapcsolatban. Ebből a jelentésből idézzük az alábbiakat: „A földreform végrehajtásának kezdetén a földművelő népesség részéről bizonyos közönyt lehetett észlelni a földreformmal szemben, mert valahogy hihetetlennek tartották, hogy a földreform tényleg végre lesz hajtva. Amikor azután látták, hogy a földet már mérlik is, valóban lelkes hangulat lett úrrá az egész parasztságon. A földreform végrehajtása a magyar parasztságot kiemelt a közönség állapotaiból... Az is megállapítható, hogy a parasztság szimpátiája nagyot nőtt a kommunista párt irányában... Azokon a földeken is, amelyek ki lettek osztva, megindult a mezőgaz-

dasági munka és dolgoznak a traktorok, lovasekék és kéziszerszámok is, kapavél, ásóval művelik a földeket, most már öreg embereket, asszonyokat gyerekeket lehet kint látni a földeken dolgozni. Az utóbbi öt-hat nap alatt megváltozott a földek képe... Számításunk szerint a földek 90 százaléka be lesznek vetve május 1-ig... Igen jó hangulatot váltott ki az üzemanyag megérkezése és a Szovjet-unióknak ezt a támogatását igen előnyösen ítélik meg és tárgyalják, erről személyesen nem egy helyen győződtem meg.

Ugyanezen a napon a Délmagyarországi cikket közölt a földreform szegedi végrehajtásával kapcsolatban ezzel a címmel: „Földosztották a város 60 ezer holdas birtokát.” Meghalt Roosevelt amerikai elnök. A Délmagyarország vezércikkben búcsúztatta a nagy amerikai államférfit.

re, az Akadémia főtitkára, nyitotta meg, majd Nemes Bognár Géza, Hevesi Gyula, Jánossy Lajos, Szigeti György, az Akadémia titkárai, az Akadémia elnökségének tagjai, számos akadémikus és a tudományos és kulturális élet sok más képviselője. A nagygyűlést Rusznayák István, az Akadémia elnöke folytatta munkáját.

JÁNOSKA TIVADAR (1891–1960)

Nem is olyan régen még azzal a buzgalommal ültem íróasztalom mellé, hogy beszámolót készítsek Szeged felszabadulását követő képzőművészetről. Mindent, mondanom sem kell, örömmel és lelkesedéssel tettem. Ma, sajnos, szomorú hír adja kezembe a tollat és nehezemre esik közölni a nyilvánossággal, hogy helyi piktúránk egyik erőssége, Jánoska Tivadar festőművész súlyos betegség következtében meghalt.

A Csongrád megyei Képzőművészek Munkacsoportját közel tíz éven át vezette higgadt bölcsességgel és előrelátó megfontoltsággal. Ennek kapcsán fontos érdemei vannak helyi festészetünk felszabadulását követő fellendítésében. Művésztete szervesen illeszkedik bele Tisza-parti városunk festészetének sajátos optimista, dekoratív téma- és színvilágába. Változatos sorozatú szegedi és tápiéi tájképeiben, utcaképeiben a figyelemre méltó tartalmi értékek mellett magas izléssel fejezte ki az összecsengő színek

gyengédén hullámzó játékos kontúrokkal, üde palettájával, friss színakkordjaival pompás virágcsendeleket mestertellett ő. A rendkívül kevéssel egyszerűen jellemzett portréi — mint Juhász Gyula, Móra Ferenc, Rózsa Ferenc és mások arcképei —, valamint mély eszmeiségű figurális kompozíciói — gondoljunk csak József Attilával kapcsolatos alkotásaira — a realista emberábrázolás követelményeinek elismerésére méltó teljesítményeivé váltak. Jánoska Tivadar termékeny életművének — melynek legszebb darabjait a prágai, a pozsonyi, a kaszai és a szegedi múzeumok őrzik — felmérése fontos tanulság helyi képzőművészeink számára. Éppen ezért egy alkotásából rendezendő hagyaték kiállítás mellettől létrehozása nemcsak tisztelettel jelen-tene az elhunyt mester iránt, de tárlata megbeszélendő örökséget is tükrözne mai fiatal festőnemek számára.

Sz. Z.

Jánoska Tivadar festőművészt családtagjai, rokonai, művésztársai és becsüli ma délelőtt 10 órakor kísérik utolsó útjára a rókusí temetőben. A halott festőművészt a városi tanács nevében Andrassy Lajos, a népművelési csoport vezetője búcsúztatja.

Megkezdtek a közművek átépítését a Felső-tiszaparton

Hírül adtuk már az év elején, hogy az első kerületi tanács 1960-ra beütemezte a felsőtiszapart utáépítését mintegy 2 millió forintos beruházással. Mielőtt hozzáfogtak volna az utáépítéshez, felszólították a közműveket, hogy végezzék el az esetleges szükséges javítási munkákat. Így a Gázművek tegnap a reggeli órákban megkezdte a felsőtiszaparti gázhálózat javítási munkálatait. Az összes közművi munkákkal valószínűleg még e hónapban elkészülnek, s így május első felében zavartalanul megkezdődhet a teljes utáépítés.

Új talapzatot kap löbb szegedi szobor

Az első kerületi tanács ez évben folyamatosan felújítja a szegedi szobrokat. Hamarosan átrakják a Dugonics-szobor talapzatát, utána pedig a Kossuth-szobor talapzatának felújítására kerül sor. A tervek szerint ez évben körülbelül 200 ezer forintot fordítanak az előregedett szobrok felújítására.

Vágy és romantika

A Szegedi Kenderfonógyárban, a javítóműhelyben »kihallgattam« egy beszélgetést. Az egyik vasas nekifeledkezve beszélt egy fiúnak, bizonyára ipari tanulóknak.

— Érdekes dolog ám a vasasmunka és megtaláld benne az örömet, csak használd az eszed. Tanulj és mindig törekedj többre!

A fiú hallgatta a szavakat, nem szólt, csak sűrűn bólogatott. Lehet, hogy hitte is meg nem is, amit hallott. Abban azonban bizonyosak lehetünk, hogy a mi társadalmunkban, ha becsületesen dolgozik a fiú, a munkában is megtalálja a romantikát. Nyilvánvaló azonban, hogy a romantikát nem szabad leegyszerűsíteni csak a munkára. Sok minden lehet romantikus az életben, és szükségtelen sorolni a példákat széles skálájából. De az biztos, hogy a legértelmesebb, legnépszerűbb romantikát az alkotó, teremtő munka adja. S amikor ezt mondjuk, nem azt bizonygatjuk, hogy másféle romantikára nincs szükségük az embereknek, különösen a fiataloknak. Szükség van a romantika széles skálájára, de benne elsődleges helyen a munka áll. Azért is, mert a munka elengedhetetlen az élet-hez és azért is, mert általa valósulnak meg a vágyak, amelyek érthetőek és természetesen az emberi életben, s azt szolgálják, hogy mindig gazdagabb, könnyebb legyen az élet.

Társadalmunkban nem az egyesek, hanem minden dolgozó ember életének velejárója lehet a romantika, meg a tervezgetés, vagy ha úgy tetszik, ábrándozás az újabb ruhák, az újabb bútorok stb. után. Mert jog a munka és a tisztességesen végezzük, takarékosan, beosztással, ha nem is minden családnak egyformán, ha a nagycsaládosoknál szűkösebben és ritkábban is, de jut pénz a lehetőségekhez szabott »egyéni tervek« megvalósításához.

A Szegedi Kenderfonógyárban Zengei János kiváló és többszörös újtó, országosan is ismerik. Öröm hallgatni szavait, ahogyan a munkáról beszél. S ő, bár nem mondta, de biztos vagyok benne, hogy megtalálta a romantika csúcsait is. Évtizedek óta a gyárban dolgozik, a felszabadulás után kezdett újítani a kártolóban, ahol ösztönit tisztelik és szeretik a munkások. Régen eszébe sem jutott — minek is jutott volna —, hogy újítson. Most meg uralkodni alá hajtja a technikat és »csodákat« művelt azzal a régi,

porosodó géppel is, amellyel a tőkések nem sokat tudtak kezdeni. Ez a régi gép új technikai megoldásokkal működik az újító leleményessége nyomán és jelzője annak is, hogy célt, értelmet kapott a munka; hogy új viszonyokat hozott a néphatalom a gyárakban is.

Nyilvánvaló, hogy mindenki nem lehet újtó és nem is olyan egyszerű új eljárásokat, új technikát alkalmazni. A dolgozó emberek többségét nem az újtók teszik ki, hanem azok a munkások, akik nagy hozzáértéssel és odaadással végzik kötelességeiket különböző posztjaikon. S nyilvánvaló, ha valaki nem újtó, akkor is megkaphatja a munka romantikáját, szépségét és természetesen hasznát. Az öntudatos, mesterséget, hivatását, szakmáját szerető ember lelkesen és szívesen szeret beszélni alkotó tevékenységéről, tudja, értékeli és érezi a jól végzett munka sikereit. Hát nem egyszerű például a kőművesek munkája, akik emeleket házakat építenek, a villanyszerelők dolga, akik a falvakba is viszik a fényt, a szövönőkné, akik szőnyeget, ruha- és különféle anyagokat állítanak elő. És így sorolhatnánk tovább minden szakmát, minden munkát az élet legkülönbözőbb területeiről. S mennyi nagyszerűség, romantika van a kutatók, a mérnökök, a tudósok munkájában. Milyen szép a pedagógusok hivatása, amikor fiatal életeteket tanítanak és formálnak jellemmé.

A mai fiatalok nem tudják — és ennek csak örülünk —, hogy régen az egyszerű dolgozó ember minden álmát üres vágyálommá nyomorította a tőke. Ennek már vége. S hadd idézzük újból Zengei János példáját, akiben régen is élt a vágy arra, hogy behatoljon a technika világába. Képessége, tehetsége is volt ehhez, mégis, a tőkés világban ez a képessége, tehetsége nem bontakozhatott ki. Akkor ez volt a jellemző, mert meg az az általános a mi rendszerünkben, hogy mindenki számára munkája, tehetsége szerint adottak a lehetőségek az érvényesülésre, a boldogulásra. Ez azt is jelenti, hogy mindenki érezheti és magának vallhatja azt az örömet, azt a romantikát, amit az alkotó munka jelent.

Most, bár gondunk, bajunk több-kevesebb akad, a már beteljesült vágyalmokat növekvő és újabb igények követik. Természetes ez, megszoktuk és ez is lelkesít bennünket.

Morvay Sándor

Osztálygyűlések, előadások az Akadémia nagygyűlésének napirendjén

Vasárnap délelőtt az Akadémia dísztermében tartott együttes üléssel kezdődött az Akadémia idei, 118. nagygyűlése. A megnyitó ülésen megjelent Kiss Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az MSZMP Központi Bizottsága titkára, Orbán László, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, Szerényi Sándor, a tudományos és kulturális osztály helyettes vezetője, a Központi Bizottság tagjai, Rusznayák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Ligeti Lajos és Novobátzky Sándor, az Akadémia alelnökei, Erdei Fe-

renc, az Akadémia főtitkára, nyitotta meg, majd Nemes Bognár Géza, Hevesi Gyula, Jánossy Lajos, Szigeti György, az Akadémia titkárai, az Akadémia elnökségének tagjai, számos akadémikus és a tudományos és kulturális élet sok más képviselője. A nagygyűlést Rusznayák István, az Akadémia elnöke folytatta munkáját.

JÁNOSKA TIVADAR (1891–1960)

Nem is olyan régen még azzal a buzgalommal ültem íróasztalom mellé, hogy beszámolót készítsek Szeged felszabadulását követő képzőművészetről. Mindent, mondanom sem kell, örömmel és lelkesedéssel tettem. Ma, sajnos, szomorú hír adja kezembe a tollat és nehezemre esik közölni a nyilvánossággal, hogy helyi piktúránk egyik erőssége, Jánoska Tivadar festőművész súlyos betegség következtében meghalt.

A Csongrád megyei Képzőművészek Munkacsoportját közel tíz éven át vezette higgadt bölcsességgel és előrelátó megfontoltsággal. Ennek kapcsán fontos érdemei vannak helyi festészetünk felszabadulását követő fellendítésében. Művésztete szervesen illeszkedik bele Tisza-parti városunk festészetének sajátos optimista, dekoratív téma- és színvilágába. Változatos sorozatú szegedi és tápiéi tájképeiben, utcaképeiben a figyelemre méltó tartalmi értékek mellett magas izléssel fejezte ki az összecsengő színek

gyengédén hullámzó játékos kontúrokkal, üde palettájával, friss színakkordjaival pompás virágcsendeleket mestertellett ő. A rendkívül kevéssel egyszerűen jellemzett portréi — mint Juhász Gyula, Móra Ferenc, Rózsa Ferenc és mások arcképei —, valamint mély eszmeiségű figurális kompozíciói — gondoljunk csak József Attilával kapcsolatos alkotásaira — a realista emberábrázolás követelményeinek elismerésére méltó teljesítményeivé váltak. Jánoska Tivadar termékeny életművének — melynek legszebb darabjait a prágai, a pozsonyi, a kaszai és a szegedi múzeumok őrzik — felmérése fontos tanulság helyi képzőművészeink számára. Éppen ezért egy alkotásából rendezendő hagyaték kiállítás mellettől létrehozása nemcsak tisztelettel jelen-tene az elhunyt mester iránt, de tárlata megbeszélendő örökséget is tükrözne mai fiatal festőnemek számára.

Sz. Z.

Jánoska Tivadar festőművészt családtagjai, rokonai, művésztársai és becsüli ma délelőtt 10 órakor kísérik utolsó útjára a rókusí temetőben. A halott festőművészt a városi tanács nevében Andrassy Lajos, a népművelési csoport vezetője búcsúztatja.